

Gazdasági Informatika a Széchenyi István Egyetemen

DR. CZINEGE IMRE
Széchenyi István Egyetem
egyetemi tanár, rektor
czinege@sze.hu

A Széchenyi István Egyetem jogelődintézményében az önálló Informatika Szak 1990-ben alakult meg, alapvetően az Informatikai és Villamosmérnöki Fakultás bázisán. A tantervért és a tantárgyakért felelős oktatók azóta folyamatosan törekednek az ismeretanyag korszerűsítésére, a képzésnek a tudáspiaci igényekhez való illesztésére. Ezt bizonyítják a rendszeresen megújított tantervek, az újonnan bevezetett szakirányok és tantárgyak, a korszerű ismereteket tartalmazó tan- és szakkönyvek. A kreditrendszerű képzésre való áttérés során a tanterv jelentősen korszerűsödött, az 1996. évi akkreditációnál „erős” minősítést kapott.

A '90-es évek vége felé egyre erősödött az igény a gazdasági munkát jól ismerő, az üzleti alkalmazásokat menedzselni, illetve fejleszteni képes szakemberek iránt. Az gazdasági és informatikai végzettségűeket fogadó munkahelyek elvárásainak kielégítése érdekében egy olyan, egyetemi szintű szak indítása vált szükségessé, amelynek fókuszában az üzleti alkalmazások tervezéséhez, a meglévő alkalmazások integrálásához és továbbfejlesztéséhez szükséges ismeretek elsajátítása, és a feladatok eredményes végrehajtásának a készsége áll. A szak képesítési követelményeit és tantervét a *felmérési eredményeinkre, a rendszerfejlesztő, valamint a gazdálkodási szak informatika szakirányára* alapozva kezdtük meg.

A szakindítás előzményei

Az elmúlt években végzett felmérések, valamint a trendek azt mutatják, hogy a gazdasági informatika szakon végzett hallgatóink első munkába állása idején az aktív keresők mintegy 60%-át szolgáltató szektor fogja foglalkoztatni, és csupán a fennmaradó hányad fog dolgozni az iparban és a mezőgazdaságban. A munkaerőpiac átstrukturálódása arányeltolódást jelent az informatikai szakmákra vonatkozóan is, ami elsősorban az informatikához és a gazdasági problémák megoldásához egyaránt értő szakemberek iránti igény növekedését jelenti. A kibocsátott műszaki informatikus végzettségű hallgatóink a felmérések szerint mintegy 3-4-szeres álláslehetőség között válogathatnak, de hasonlóan jó pozícióból indulnak majd a Gazdasági Informatika Szakon és a Gazdálkodási Szak Informatika Szakirányán végzett hallgatóink is. Különösen nagy felvevőpiacot jelent a nyugat-dunántúli régió, ahonnan az intézményünkhöz jelentkezett hallgatók több, mint 60%-a érkezik.

A gazdasági informatikai kutatások támogatásának, a szakirányú képzés beindításának a készítése elvi-szakmai indokokkal is alátámasztható. Ezek közül az alábbiakat tartjuk fontosnak kiemelni:

- A gyors technológiai fejlődés megköveteli, hogy a korszerű, interdiszciplináris ismeretanyaggal rendelkező szakemberek nagyobb számban, területileg az eddigieknél egyenletesebb eloszlásban álljanak rendelkezésre.
- A közgazdasági/üzleti ismeretekkel rendelkező informatikusok iránti igény a nyugat-magyarországi régióban különösen nagy. Az országnak ezen a területén az európai normák sok szempontból már most is érvényesülnek, az európai integráció közelsége miatt pedig kiemelten fontos, hogy előtérbe kerüljenek a gazdálkodási tevékenység regionális szempontjai, hogy figyelembe vegyünk a térségben végbemenő jelentős volumenű befektetések hatását.

- Meghatározó Győr város elkötelezettsége is. A városi vezetés és közvélemény világosan látja, hogy a képzés folyamatos korszerűsítését a jogelődintézmények tradícióinak megőrzésével és a felhalmozott, nagyrészt még ma is rendelkezésre álló tudásbázisra alapozva, a szellemi és a fizikai kapacitás hatékonyabb kihasználásával, a térség vállalataival és egyéb gazdálkodó szervezeteivel szoros együttműködésben kell végezni. Ehhez a város és vállalatai jelentős anyagi és erkölcsi támogatást nyújtanak.

Az egyetemi szintű gazdasági informatikus képzésből mindezeideig még nem bocsátottunk ki hallgatókat, a főiskolai szintű képzési programok pedig alapvetően gyakorlati ismereteket nyújtanak. Bár a főiskolát végzett hallgatók bizonyos feladatokra az elhelyezkedést követően azonnal alkalmasak, a rövid képzési idő miatt sokszor elmarad a hosszú távra szóló elméleti megalapozás, az életen át szükséges, folyamatos tanulásra történő felkészítés.

A gazdasági informatika témakörében végzett kutatások ösztönzése és támogatása, egy új szak indítása pozitív hatást gyakorol az intézmény képzési szerkezetére és a regionális környezetre egyaránt. Egyrészt új dimenziókat nyit az ismeretek átadásának és a felkínált diplomáknak a területén, másrészt pedig a meglévő oktatási formák egy eredményes szintézisét valósítja meg. A

Gazdasági Informatika Szak a Gazdálkodási (főiskolai és egyetemi szint) és a Műszaki Informatika szakok, valamint a Gazdálkodási Szak Informatika Szakirány képzéseiből nőtt ki, és épült be az immár elismert képzési programunkba. A szakmai ismeretek oktatását komoly matematikai alapozás előzi meg, a gazdálkodástudományi ismeretek korszerű, modell-szemléletű oktatása, valamint az informatikai ismereteknek a technológiai váltásokhoz, valamint a tudáspiaci igényekhez alkalmazkodó átadása egy igényes, az információs társadalom követelményeihez igazodó diplomát biztosít.

Együttműködés

Az informatikával foglalkozó *egyetemek, főiskolák* közötti jelenlegi együttműködési kapcsolatokat az utóbbi években kiterjesztettük a Gazdasági Informatika Szak közös tárgyi programjainak, a tananyagának, valamint az oktatási anyagoknak a kidolgozására is. Az on-line technológiákat kihasználva tényleges kooperáció valósult meg, és a tantervi karakterisztikák egységesítésével a speciális szakmai ismeretek széleskörű átadására és az erőforrások megosztására kerülhetett sor, biztosítva ezzel, hogy a hallgatókat nem kell fizikailag egy helyre koncentrálni ahhoz, hogy a legjobb szakemberektől kapják meg a képzést.

A gazdasági informatika területén a legszorosabb együttműködési kapcsolatot a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetemmel, valamint a Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Karával építettük ki. A felsőoktatás reformja, a *kétciklusú képzési rendszerre történő áttérés* arra kötelezett bennünket, hogy átgondoljuk jelenlegi szakjainkat, és mérlegeljük a további megoldásokat. Az áttéréssel kapcsolatban örömmel mondhatjuk, hogy közvetlenül vettünk részt az Informatika Szakcsoport munkájában, és az informatika szakok általános követelményeit alapul véve kidolgoztuk a Gazdasági Informatika Szak képesítési követelményeit, majd annak széleskörű megvitatását követően a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetemmel, valamint a Nyugat-Magyarországi Egyetemmel közösen benyújtottuk a szakalapítási kérelmet. A fentiekén kívül azonban szoros kapcsolatot tartunk a Gazdasági Informatika Szak indítását kérvényező, illetve az indítást tervező intézmények között is, így a Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Karával, a Debreceni Tudományegyetemmel, a Szegedi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Karával, valamint a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Közgazdaságtudományi Karával.

Az egyetemekkel kialakított szoros kapcsolat mellett intézményünk fontosnak tartja a *szakmai szervezetek* támogatását is, így a nemzetközi

kapcsolatokkal is rendelkező *Gazdaságinformatikai Kutatási és Oktatási Fórum (GIKOF)* segítségével. Az NJSZT szakmai szervezeteként működő fórum a témában elismert hazai kutatók: DOBAY Péter, GÁBOR András és RAFFAI Mária irányításával már több műhelyvitát szervezett, amelyen a résztvevők a Bolognai Dekrétumhoz illeszkedő gazdasági informatikai képzés korszerűsítésével, az informatikus közgazdász szak alapításával, illetve a kétszintű, BSc/MSc képzés koncepciójának a kidolgozásával kapcsolatos kérdéseket vitatták meg, és kerestek megoldásokat. A témában érdekelt egyetemek vezetőoktatói egyfajta konszenzusra törekedve dolgozzák ki az EU-konform, a tudáspiaci igényekhez alkalmazkodni képes, mobilitást, átjárhatóságot biztosító curriculumokat.

Üdvözöljük a saját szakterületén hiánypótlónak minősülő GIKOF Journal szakfolyóirat megjelenését, amely lehetőséget ad a gazdasági informatikai képzéssel kapcsolatos kérdések, a témában folyó kutatási eredmények nyilvánosságra hozatalára, és nyilvános fórumot biztosít a felsőoktatási intézmények és a vállalkozások együttműködéséhez. A felsőoktatási intézményekbe, a könyvtárakba és a vállalatokhoz megküldött *szakfolyóirat első három számának megjelentetéséhez egyetemünk jelentős anyagi támogatással járult hozzá*, és örömmel működik együtt továbbra is a céltudatos, fejlődést elősegítő munkában, az európai felsőoktatási és kutatási rendszerbe (System Engineering and Automation, Kepler University, Prague University of Economic, Universität Wien) szervesen illeszkedő törekvések végrehajtásában.

Az informatika szakterületén különösen fontosnak tartjuk azt a kapcsolatot, amely az ohioi egyetem (OHIO University) és intézményünk között kialakult. Az együttműködés lényege egy olyan program megvalósítása, amelyben a Gazdasági Informatika Szakon és a Gazdálkodási Szakon tanuló hallgatók, valamint az amerikai diákok négyfős teameket alkotva győri vállalatoknál töltenek el két hetet. Ezen idő alatt egy tényleges vállalati/üzleti problémát elemeznek és oldanak meg. A miniprojektek, amelyekben magyar és amerikai hallgatók közösen

dolgoznak, a problémamegoldás eredményéről egy értékelő dokumentumot készítenek, és eredményeikről egy zárókonferencián számolnak be a vállalatok képviselőinek és egyetemi vezetőknek. Az ilyen együttműködési programok elősegítik intézményünk és a megye vállalatainak kooperációját, erősítik a hallgatók nemzetközi vérkeringésbe történő bekapcsolódását, szélesítik a látókörüket, a projektek tapasztalatai pedig felhasználhatók később az oktatásban.

Szakmai program, konferencia

A felsőoktatási intézményekkel, a szakmai szervezetekkel és az üzleti szférával fenntartott folyamatos kapcsolat mellett intézményünk nagy hangsúlyt helyez a tudományos kutatási tevékenységre, a kutatási és fejlesztési eredmények publikálására. Ennek keretében évente rendszeresen szakmai konferenciákat, tudományos napokat szervezünk (Akadémiai Nap, Magyar Tudomány Napja alkalmából rendezett konferenciasorozat), amelyek lehetőséget adnak a nyilvánosságra, a szakmai vitákra. Az országos szinten meghirdetett nyilvános rendezvények összehozzák az oktatókat, kutatókat és a szakma egyéb képviselőit, vitafórumot biztosítanak, és jelentős mértékben járulnak hozzá a képzés korszerűsítéséhez, színvonalának emeléséhez.

A 2003. évi első *Gazdaságinformatikai Konferenciát* az NJSZT Győr-Moson-Sopron megyei Szervezetével és a GIKOF szakmai szervezettel közösen szintén a Magyar Tudomány Napja keretében szerveztük meg. Öröm számunkra, hogy városunk adhatott otthont egy olyan országos rendezvénynek, amely már az első alkalommal is nagy érdeklődéssel zajlott, és elmondhatjuk, hogy az érdekes és értékes előadások, viták nagymértékben hozzájárultak a gazdaságinformatika számos kérdésének a tisztázásához. Örömmel fogadtuk a résztvevők elismerését, és szívesen teszünk eleget annak az elvárásnak, hogy az NJSZT tagszervezeteivel a konferenciát a következő években is megrendezzük.

Előretekintés

Az Európai Unióhoz való csatlakozás nemcsak lehetőség, de komoly felelősséget is jelent a felsőoktatás szereplőinek. Intézményünk elkötelezett a felsőoktatási reform megvalósításában, a tudáspiaci igényekhez alkalmazkodó képzési programok kidolgozásában és végrehajtásában. Meggyőződésünk, hogy ezt a feladatot csak a szakmai szervezetekkel és a munkáltatókkal közösen tudjuk értelmesen megvalósítani, ezért támogatunk minden olyan törekvést, ami elősegíti oktatóink/kutatóink szakmai fejlődését, a képzés elvárásoknak megfelelő folyamatos korszerűsítését, és hallgatóink eredményes érvényesülését.